

**TURİSTİK KONAKLAMA TESİSLERİ İÇİN ÇEVRE ETİKETİ KRİTERLERİ HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞÜ**

Taslak Kriter Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>Sürdürülebilir turizm kapsamında, çevrenin korunması, çevre bilincinin geliştirilmesi, turistik tesislerin çevreye olan olumlu katkılarının teşvik edilmesi ve özendirilmesi amacıyla, 1993 yılından itibaren talep eden ve aranılan nitelikleri taşıyan konaklama tesislerine, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Çevre Dostu Kuruluş Belgesi (Çam Simgesi) verilmiştir. Çevrenin korunmasına yönelik önlemler ülkemizde giderek daha fazla önem kazandığından, çevreye duyarlı konaklama işletmeleri için uygulanmakta olan sınıflandırma formu, güncelleştirilmiş ve geliştirilmiş olup, "Turizm İşletmesi Belgeli Konaklama Tesislerine Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Belgesi Verilmesine Dair 2008/3 no'lu Tebliğ" ekinde, 22.09.2008 tarih ve 27005 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, 19.06.2017 tarihinde kriterlerini güncelleyerek ulusal çapta uygulanan Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi (Yeşil Yıldız) programı, 8/7/2013 tarihli ve 2013/5265 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Belgesi İşletmelere Elektrik Enerjisi Desteği de dikkate alınarak konaklama tesislerine halihazırda uygulanmaktadır.</p> <p>Yeşil Yıldız (Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Belgesi) Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından konaklama tesislerine verilen bir eko-etikettir. Bu eko-etiket ile konaklama tesislerinin; sürdürülebilir turizm kapsamında, çevrenin korunması, çevre bilincinin artırılması, çevreye olan olumlu katkılarının teşvik edilmesi, özendirilmesi ve çevreye duyarlılık yönünde yaptığı çalışmaların geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Yeşil Yıldız adayı olan bir turistik tesiste, konusunda eğitim almış özel bir yetkilinin (Çevre Mühendisi, Enerji Verimliliği Uzmanı, Biyolog, Ziraat Mühendisi vb.) tesis bünyesinde çalışması gerektiğinden; çalışacak teknik personele ait diploma veya çevre konusunda eğitim aldığına ilişkin sertifika ve uzmanlık belgesi talep edilmektedir. Bu kişilerin çevre konusunda eğitim aldığına ilişkin sertifika ise "Yeşil Yıldız Uygulayıcı Personel Sertifika Programı" ile sağlanmaktadır.</p> <p>Bakanlık tarafından yapılan değerlendirme sonunda "Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi (Yeşil Yıldız) Belgesi" alacak tesislerin, çevrenin korunmasına katkıda bulunurken, aynı zamanda tanıtım ve gerek ülkeler arasında gerekse aynı ülkedeki Turistik İşletmeler arasındaki artan rekabet nedeniyle işletmelerin pazarlamalarında bir farklılık ayrıcalık yaratabilecekleri, hizmet kalitelerinden ödün vermeden, kendi işletmelerine ve ülkemiz ekonomisine kaynakların korunmasıyla tasarruf sağlayabilecekleri, çevrenin</p>	

<p>korunmasında üstlenecekleri roller ile yörelerinde diğer tesislere örnek olabilecekleri öngörülmektedir.</p> <p>Bu belge için ekolojik açıdan, temel kriterler olarak;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-İşletmelerin Çevre Politikası, Faaliyetler Sunumu ve Eylem Planının olması. 2-Çevreye duyarlı şekilde Atık Suların Bertarafına yönelik planlama ve uygulamaların olması 3-İşletmenin çevresel unsurların izlenmesi, verilerin toplanması ve kayıtların tutulması, dikkate alınmalıdır. <p><i>'Turistik Konaklama Tesisleri İçin Çevre Etiketleri Kriterleri'</i>, Avrupa Komisyonu 2017/175/EU sayılı komisyon kararına uygun olarak Çevre Etiketleri Yönetmeliği kapsamında düzenlenmiş olup, bu kriterlerin ilk maddesinin ilgili bentlerinde 'turizm konaklama sağlayıcısının yönetimi altındaki yardımcı hizmetler' olarak verilen <i>"eğlence veya spor tesisleri, yeşil alanlar, iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlikleri gibi tekel etkinlik" hizmetleri; esasen çevre ile doğrudan ilgili hizmetler değildir.</i></p> <p><i>Turistik tesislerin, öncelikle turistik hizmetlerin kalitesini artırması hedeflenmeli, ardından ise çevre dostu niteliklere getirilmelidir. Turistik tesislerin çevre dostu niteliklere getirilmesi için başlatılan Çevre Dostu Kuruluş Belgesi (Çam Simgesi) ve Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Belgesi (Yeşil Yıldız) ile sürdürülen yaklaşımın, sadece 'çevre kriterleri'ni içine alması gerekirken, farklı turistik hizmetleri de kriterler kapsamına dahil ederek 'çevre' kapsamında değerlendirilmesi, ekolojik bakışla uyumlu değildir.</i></p> <p>Diğer taraftan, söz konusu çevre etiketi <i>kriterleri</i>, turistik tesislerin verdiği hizmetlerin kendisine değil, halihazırda verdiği mevcut hizmetlerin 'çevre duyarlı' olması şartına odaklanmalıdır. Ancak Kriterlerin 4. ve 5. Maddelerindeki farklı hizmetlerin ayrıca verilmesi halinde ilave puanlar öngörülmektedir. <i>Yemek hizmetine, fitness hizmetinin eklenmesi, ekolojik bir bakışla ilişkilendirilemez.</i> Dolayısıyla, gerek 'zorunlu' gerekse 'isteğe bağlı' olsun, çevre etiketi kriterleri sadece hizmetlerin kalitesine veya 'çevre duyarlı' niteliğine bakılarak belge tesis edilmelidir.</p>	<p><i>'Turistik Konaklama Tesisleri İçin Çevre Etiketleri Kriterleri'nin, turistik tesislerin verdiği hizmetlerin kendisinin değil, halihazırda verdiği mevcut hizmetlerin 'çevre duyarlı' olması şartına odaklanması gerekir.</i></p>	
<p style="text-align: center;">Taslak Kriter Maddesi</p>	<p style="text-align: center;">Görüş ve Değerlendirme</p>	<p style="text-align: center;">Teklif</p>
<p>Madde 1 1. "Turistik konaklama" ürün grubu, turizm konaklama hizmetlerinin VE kamp alanı hizmetlerinin ve</p>	<p>A-Avrupa Komisyonu 2017/175/EU sayılı komisyon kararına uygun olarak Çevre Etiketleri Yönetmeliği kapsamındaki kriterlerden ilki, öncelikle "Turistik konaklama" ürün grubunu, turizm konaklama hizmetlerini ve kamp alanı hizmetlerini <i>birlikte değerlendirmektedir.</i> Tam tersine, kriterlerin 2. Maddesinde <i>'Turistik Konaklama</i></p>	<p>Madde 1 2. "Turistik konaklama" ürün grubu, turizm konaklama hizmetlerinin VEYA kamp alanı hizmetlerinin ve</p>

<p>turizm konaklama sağlayıcısının yönetimi altındaki aşağıdaki yardımcı hizmetlerin sağlanmasından oluşur:</p> <ol style="list-style-type: none">1) yemek hizmetleri;2) eğlence veya spor tesisleri;3) yeşil alanlar;4) iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlikleri gibi tekil etkinlikler için tesisler;5) sıhhi tesisler, yıkama ve yemek pişirme tesisleri veya kamp alanı turistleri, gezginler ve toplu kullanım için toplu taşıma kurumlarına sunulan bilgi tesisleri.	<p><i>Tesisleri</i> ile '<i>Kamp Alanı Hizmetleri</i>', ayrı başlıklar altında farklı hizmetleri vermekte veya yapıları ihtiva etmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, '<i>Turizm Tesisleri Uygulama Yönetmeliği</i>' kapsamında 'Turizm tesisi'; turizm işletmesi faaliyetinin yapıldığı oteller ile tatil köylerini tanımlamakta; Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü WEB sayfasındaki '<i>Belirli Turizm Tanımları</i>' kapsamında ise '<i>Turizm tesisleri</i>'; turizm işletmesi faaliyetinin yapıldığı tesisler olarak tanımlanmaktadır. Bu WEB sayfasındaki '<i>Yatırımın Türleri</i>' kapsamında ise ayrıca '<i>Asli Konaklama Tesisleri</i>' (<i>Oteller, Moteller, Tatil Köyleri, Pansiyonlar, Kampingler, Apart Oteller ve Hosteller</i> olarak) ayrı ayrı tesis yapıları ile verilmektedir. Bu durumda, Konaklama ile Kamp Alanı tesis hizmetlerini veren tüm yapılar bir arada değerlendirilmemekte, farklı sınıflar altında dikkate alınmaktadır.</p> <p>Bu nedenle, "<i>Turistik konaklama</i>" ürün grubu, (yemek hizmetleri veya eğlence veya spor tesisleri gibi yardımcı hizmetler sağlansın veya sağlanmasın) turizm konaklama hizmetleri veya kamp alanı hizmetlerini ayrı ayrı ele almalıdır. Bu halde, "<i>Turistik konaklama</i>" ürün grubu, ya "<i>turizm konaklama hizmetlerini kapsayan</i> ya da "<i>kamp alanı hizmetlerini</i>" kapsayan ayrı bir başlıkla tanımlanmalı; 1. Maddede 'VEYA' ibaresiyle verilmelidir.</p> <p>B- '<i>Turizm Tesisleri Uygulama Yönetmeliği</i>' kapsamında 'Turizm tesisi'; turizm işletmesi faaliyetinin yapıldığı oteller ile tatil köylerini "DÖRT VE BEŞ YILDIZLI" olarak tanımlamakta; diğer taraftan, '<i>Turistik Konaklama Tesisleri İçin Çevre Etiketleri Kriterleri</i>'nin ilk maddesinin ilgili bentlerinde ise ilave olarak "<i>yemek hizmetleri, eğlence veya spor tesisleri, yeşil alanlar, iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlikleri gibi tekil etkinlikler için tesisleri ve sıhhi tesisler, yıkama ve yemek pişirme tesisleri veya kamp alanı turistleri, gezginler ve toplu kullanım için toplu taşıma kurumlarına sunulan bilgi tesisleri</i>"ni göstermektedir.</p>	<p>turizm konaklama sağlayıcısının yönetimi altındaki aşağıdaki yardımcı hizmetlerin HERHANGİ BİRİ VE BİRKACININ sağlanmasından oluşur:</p> <ol style="list-style-type: none">1) yemek hizmetleri;2) eğlence veya spor tesisleri;3) yeşil alanlar;4) iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlikleri gibi tekil etkinlikler için tesisler;5) sıhhi tesisler, yıkama ve yemek pişirme tesisleri veya kamp alanı turistleri, gezginler ve toplu kullanım için toplu taşıma kurumlarına sunulan bilgi tesisleri.
--	--	---

	<p><i>'Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmelik'te, Oteller; asli fonksiyonları müşterilerin konaklama ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, toplantı, kutlama etkinlikleri, spor ve eğlenceye yönelik üniteleri de bünyelerinde bulundurabilen ve bir, iki, üç, dört ve beş yıldızlı olarak sınıflandırılan oteller olarak tanımlanmaktadır.</i></p> <p>T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan saha denetimi sonrasında, her bir tür turistik tesis için öngörülen asgari puanları alan tesislere, Bakanlıkça "Çevreye Duyarlı Konaklama Tesis Belgesi" (Yeşil Yıldız) verilmektedir. Bu nedenle mevzuatta 4 veya 5 yıldızlı niteliğe odaklanan hükümlerin genelleştirilmesi gerekmektedir.</p> <p>19. Maddenin 5. Fıkrasında Dört yıldızlı oteller, 6. Fıkrasında ise Beş yıldızlı otellerin nitelikleri tanımlanmış olup, bunların içeriğinde dahi eğlence veya spor tesisleri, yeşil alanlar, iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlik tesisleri (<i>bir arada</i>) bulunmamaktadır.</p> <p>Sonuç olarak kriter şartında verilen hizmetler; mevcut 4 veya 5 yıldızlı otellerin daha üzerinde olan <i>apart, aqualand, spa, resort, deluxe veya club</i> niteliğine sahip otellerin özelliklerine işaret etmektedir.</p> <p>Bu durumda, halihazırdaki mevzuata uygun olup, turizm yatırımlarında dahi dikkate alınan 4 veya 5 yıldızlı otellerin, fazladan ('extra') kriterlere sahip olmadan 'çevre etiketi'ni alamayacağı anlaşılmaktadır. Ancak 4 veya 5 yıldızlı oteller, turistik konaklama tesislerinin tüm niteliklerini karşılamakta olup, belirtilen ekstra hizmetleri vermese de, işletmekte olduğu mevcut tesislerini '<i>çevreye duyarlı</i>' şartlara getirmesi mümkündür.</p>	
Madde 3 Kriter 2. Personel Eğitimi Turistik konaklama tesisi, çevresel önlemlerin uygulanmasını sağlamak ve Etiketeki zorunlu ve isteğe bağlı	Odamız 29.11.2017 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Verilmesine Dair Tebliğ kapsamında sertifika programlarının düzenlenmesine ilişkin protokol imzalamıştır. Yeşil Yıldız Uygulayıcı Personel Sertifika Programları düzenlenmekte	Madde 3 Kriter 2. Personel Eğitimi Turistik konaklama tesisi, çevresel önlemlerin uygulanmasını sağlamak ve Etiketeki zorunlu ve isteğe bağlı

<p>kriterlere uygun olarak çevresel sorumluluk davranış konusunda farkındalığı artırmak için yazılı prosedürler veya el kitapları da dahil olmak üzere personele (taşeron harici personel dahil) bilgi ve eğitim sağlamalıdır.</p> <p>Özellikle, personel eğitimine aşağıdaki hususlar dahil edilmelidir:</p> <ol style="list-style-type: none">i. Turistik konaklama tesisinin çevre politikası ve eylem planı ve turistik konaklama tesisleri için Etiket uygulamasına ilişkin farkındalık;ii. personel odadan çıktığında veya pencereler açıldığında ışıklar, iklimlendirme ve ısıtma sistemleri ile ilgili enerji tasarrufu eylemleri;iii. Sızıntı kontrolleri, sulama, çarşaf ve havlu sıklığı değişiklikleri ve havuz suyunun temizlenmesi prosedürü ile ilgili su tasarrufu işlemleri;iv. Sadece gerekli olan yerlerde kullanılacak temizlik, bulaşık, hijyen, çamaşır ve diğer özel temizleme işlemleri (örneğin	<p>ve katılımcılara başarı sertifikası verilmektedir.</p> <p>Çevresel önlemler ve uygulamalar doğrudan çevre mühendisliği meslek disiplini konusudur. Çevresel önlemlerin belirlenmesi ve uygulamaların sürdürülebilirliği için Çevre Mühendisi çalışması şartı tanımlanmalıdır.</p> <p>Kriterler arasında yer alan eğitimlerin de ilgili ihtisas Odası tarafından verilmesi şartı tanımlanmalıdır.</p>	<p>kriterlere uygun olarak çevresel sorumluluk davranış konusunda farkındalığı artırmak için yazılı prosedürler veya el kitapları da dahil olmak üzere Çevre Mühendisi çalıştırılmalı veya Çevre Mühendisi bir personelden hizmet alınmalı ve personele (taşeron harici personel dahil) bilgi ve eğitim ilgili meslek odasından sağlanmalıdır.</p>
---	---	--

<p>yüzme havuzu geri yıkama) için kullanılacak kimyasal ürünler ile ilgili kimyasal kullanımı en az indirme eylemleri; söz konusu ürünlerin tüketim miktarları ambalajda belirtilen veya üretici tarafından önerilen değerde olmalıdır.</p> <p>v. Bertaraf edilebilir atıklar ve bertaraf kategorileri ile ilgili atık azaltma ve ayırma çalışmaları;</p> <p>vi. Çevresel açıdan tercih edilebilir ulaşım araçları;</p> <p>vii. Kriter 3'e göre, personelin misafirlere sağlaması gereken ilgili bilgiler.</p> <p>İşe başladıktan sonraki 4 hafta içerisinde tüm yeni personele yeterli eğitim sağlanmalı ve diğer tüm personel için yılda en az bir kere yukarıda belirtilen hususlarda bir güncelleme eğitimi düzenlenmelidir.</p> <p><i>Değerlendirme ve doğrulama</i></p> <p>Başvuru sahibi, eğitim programının detayları, içeriği ve hangi personelin hangi eğitimi ne zaman aldığını gösteren bir belge ile birlikte, bu</p>		
--	--	--

<p>kritere uygunluk beyanı sunacaktır. Personel eğitiminin tarihleri ve türleri, bu eğitim güncellemesinin gerçekleştiğinin kanıtı olarak sayılacaktır.</p>		
<p>Madde 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turistik konaklama tesisi isteğe bağlı kriterler için en az 20 puan alacaktır. 2. 1. fıkra uyarınca gerekli olan asgari puan miktarı aşağıdaki şekilde artırılabilecektir: <ol style="list-style-type: none"> a) Turistik konaklama tesisi tarafından yiyecek hizmetlerinin (kendi bünyesinde hazırlanması) verilmesi durumunda +3 puan; b) Turistik konaklama tesisi tarafından misafirlere yeşil alanların sağlanması durumunda +3 puan; <p>Turistik konaklama tesisi tarafından dinlenme veya fitness hizmetlerinin sunulması durumunda +3 puan veya bu dinlenme veya spor tesisleri misafirler tarafından erişilebilen bir yaşam sağlık merkezinde bulunuyorsa</p>	<p>Diğer taraftan, söz konusu çevre etiketi <i>kriterleri</i>, turistik tesislerin verdiği hizmetlerin kendisine değil, halihazırda verdiği mevcut hizmetlerin 'çevre duyarlı' olması şartına odaklanmalıdır. Ancak Kriterlerde, farklı hizmetlerin ayrıca verilmesi halinde ilave puanlar öngörülmektedir. Esasen, <i>bir yemek hizmetine, fitness hizmetinin eklenmesi, ekolojik bir bakışla ilişkilendirilemez.</i> Dolayısıyla, <i>sadece hizmetlerin kalitesine veya 'çevre duyarlı' niteliğine bakılarak belge tesis edilmelidir.</i></p> <p>Taslak kriterlerdeki hükümlere, turistik hizmetlerden herhangi birinin 'çevre duyarlı' olması halinde puan verilmesi gerektiği belirtilmelidir.</p>	<p>Madde 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turistik konaklama tesisi isteğe bağlı kriterlerden herhangi birinin, 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde en az 20 puan alacaktır. 2. 1. fıkra uyarınca gerekli olan asgari puan miktarı aşağıdaki şekilde artırılabilecektir: <ol style="list-style-type: none"> a) Turistik konaklama tesisi tarafından yiyecek hizmetlerinin 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde +3 puan; b) Turistik konaklama tesisi tarafından misafirlere yeşil alan hizmetinin 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde +3 puan; <p>Turistik konaklama tesisi tarafından dinlenme veya fitness hizmetlerinin sunulması durumunda +3 puan veya bu dinlenme veya spor tesisleri</p>

+5 puan.		misafirler tarafından erişilebilen bir yaşam sağlık merkezinde bulunuyorsa +5 puan.
<p>Madde 5</p> <p>1. Kamp alan hizmetleri en az 20 puan veya toplu hizmetlerin verildiği durumlarda 24 puan almalıdır.</p> <p>2. 1. fıkrada belirtilen asgari şartların sağlanması için aşağıdaki koşulların karşılanması durumunda ilave puan verilecektir:</p> <p>a) Yemek servisinin kamp alan hizmeti tarafından sağlanması durumunda +3 puan;</p> <p>b) Konuklara kamp alanı hizmeti tarafından yeşil alanların sağlanması durumunda +3 puan;</p> <p>c) Kamp alanı hizmeti tarafından dinlenme veya fitness hizmetlerinin sunulması durumunda +3 puan veya bu dinlenme veya spor tesisleri misafirler tarafından erişilebilen bir yaşam sağlık merkezinde bulunuyorsa +5</p>	<p>Diğer taraftan, söz konusu çevre etiketi <i>kriterleri</i>, turistik tesislerin verdiği hizmetlerin kendisine değil, halihazırda verdiği mevcut hizmetlerin 'çevre duyarlı' olması şartına odaklanmalıdır. Ancak Kriterlerde, farklı hizmetlerin ayrıca verilmesi halinde ilave puanlar öngörülmektedir. Esasen, <u>bir yemek hizmetine, fitness hizmetinin eklenmesi, ekolojik bir bakışla ilişkilendirilemez.</u> Dolayısıyla, <i>sadece hizmetlerin kalitesine veya 'çevre duyarlı' niteliğine bakılarak belge tesis edilmelidir.</i></p> <p>Taslak kriterlerdeki hükümlere, turistik hizmetlerden herhangi birinin 'çevre duyarlı' olması halinde puan verilmesi gerektiği belirtilmelidir.</p>	<p>Madde 5</p> <p>1. Kamp alan hizmetleri en az 20 puan veya toplu hizmetlerin verildiği durumlarda 24 puan almalıdır.</p> <p>2. 1. fıkrada belirtilen asgari şartların sağlanması için aşağıdaki koşulların karşılanması durumunda ilave puan verilecektir:</p> <p>a) kamp alan hizmeti tarafından sağlanan bir yemek servisinin 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde +3 puan;</p> <p>b) Konuklara kamp alanı hizmeti tarafından sağlanan bir yeşil alan hizmetinin 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde +3 puan;</p> <p>c) Kamp alanı hizmeti tarafından sağlanan bir dinlenme veya fitness hizmetlerinin 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde +3 puan veya misafirler tarafından erişilebilen bir yaşam sağlık merkezinde bulunan bu</p>

puan.		dinlenme veya spor hizmetinin 'çevre duyarlı' nitelikte hizmet olması halinde +5 puan.
-------	--	---